

Vedtak om endringer i vannforskriften

1 Innledning

Klima- og miljødepartementet (KLD) sendte 30. august 2023 forslag til endringer i vannforskriften på høring. Det er Klima- og miljødepartementet og Energidepartementet (heretter «departementene») som har myndighet til å vedta endringer vannforskriften, jf. vannforskriften § 33. Vannforskriften gjennomfører direktiv 2000/60/EF (vanndirektivet) i norsk rett.

Departementene vedtar med dette følgende endringer i vannforskriften:

- Som følge av ny fylkesinndeling, reetablering av de tidligere vannregionene:
 - Glomma vannregion reetableres, med Østfold fylkeskommune som vannregionmyndighet.
 - Vest-Viken vannregion reetableres, med Buskerud fylkeskommune som vannregionmyndighet.
 - Troms vannregion reetableres, med Troms fylkeskommune som vannregionmyndighet.
 - Finnmark vannregion reetableres, med Finnmark fylkeskommune som vannregionmyndighet.
- Endret høringsperiode for planprogram, foreløpig oversikt over hovedutfordringer i vannregionen og utkast til oppdatert vannforvaltningsplan med tilhørende tiltaksprogram i vannforskriften § 28 fra tre til seks måneder.
- Utkast til oppdatert regional vannforvaltningsplan med tilhørende tiltaksprogram skal etter § 29 sendes på høring senest 18 måneder før ny planperiode begynner, og ikke 15 måneder som er kravet i dag.
- Enkelte forenklinger i § 29 som vil tillate fylkestingene, direktoratene og departementene å bruke den nødvendige tid til arbeidet med oppdateringen: § 29 annet ledd endres slik at oppdatert plan skal vedtas i fylkestingene innen påfølgende planperiode begynner, og ikke senest seks måneder før påfølgende planperiode som i dag, og dagens frist for når Miljødirektoratet skal sende sin tilrådning til oppdatert plan til KLD (senest tre måneder før påfølgende planperiode begynner) fjernes.
- Miljødirektoratet får kompetanse til å endre også vannforskriften vedlegg IX (Kjemisk tilstand for grunnvann: terskel- og vendepunktverdier), og ikke bare vedlegg Va og VIII som i dag.
- Retting av enkelte feil i omtalen av vannregioner mv. i vedlegg I.

Endringene skal tre i kraft 1. februar 2024.

Høringsforslaget fra KLD inneholdt også forslag til endringer i vannforskriften § 12. KLDs vurdering av høringsinnspill knyttet til dette forslaget, og departementenes endelige vedtak om ev. endringer av vannforskriften § 12, vil skje i eget, senere, vedtak.

2 Høring av forslaget

2.1 Høringsforslaget

KLD sendte som nevnt 30. august 2023 forslag til endringer i vannforskriften på høring. Høringsfristen var 21. november 2023. Enkelte høringsinstanser fikk på forespørsel utsatt frist.

Høringsperiode og andre frister

KLD foreslo for det første endringer i vannforskriften §§ 28 og 29, og med det endringer i høringsperioden for planprogram, foreløpig oversikt over hovedutfordringer i vannregionen og utkast til oppdatert vannforvaltningsplan med tilhørende tiltaksprogram i § 28, samt endringer i enkelte andre frister i § 29.

Ifølge gjeldende § 28 annet ledd i vannforskriften skal høringsperioden for planprogram, foreløpig oversikt over hovedutfordringer i vannregionen og utkast til oppdatert vannforvaltningsplan med tilhørende tiltaksprogram være «minst tre måneder». Høringsperioden ble i 2018 endret fra seks til tre måneder etter innspill fra flere berørte aktører i Norge som mente at tidligere høringsperiode på seks måneder var for lang. Dette var også et innspill fra flere medlemsland ved EU-kommisjonens evaluering av vanndirektivet (Fitness Check) i 2017-2019. På bakgrunn av endringene i 2018, var høringsperioden i forbindelse med siste oppdatering av vannforvaltningsplanene på tre måneder. På tross av innspillene fra flere medlemsland ble ikke vanndirektivets krav til høringsperiode endret fra seks til tre måneder. KLD foreslo på denne bakgrunn at høringsperioden i vannforskriften endres tilbake til seks måneder, som påkrevd etter vanndirektivet.

KLD foreslo videre endringer i § 29, som innebærer at utkast til oppdatert regional vannforvaltningsplan med tilhørende tiltaksprogram skal sendes på høring senest 18 måneder før ny planperiode begynner, og ikke 15 måneder som er kravet i dag. Forslaget er basert på erfaringene fra de to foregående planprosessene, og drøfting med vannregionmyndighetene som er prosessledere.

Videre foreslo KLD enkelte forenklinger i § 29 som vil tillate fylkestingene, direktoratene og departementene å bruke den nødvendige tid til arbeidet med oppdateringen. KLD foreslo for det første at § 29 annet ledd endres slik at oppdatert plan skal vedtas i fylkestingene innen påfølgende planperiode begynner, og ikke senest seks måneder før påfølgende planperiode som i dag. KLD foreslo videre at dagens frist for når Miljødirektoratet skal sende sin tilrådning til oppdatert plan til KLD, senest tre måneder før påfølgende planperiode begynner, fjernes.

Kompetanse til å endre vannforskriften vedlegg IX

Miljødirektoratet har etter vannforskriften § 33 annet ledd i dag anledning til å endre de detaljerte tekniske vedleggene Va (Klassifisering – interkalibrerte grenseverdier for fastsettelse av miljøtilstand)

og VIII (Miljøkvalitetsstandarder for miljøgifter i vannforekomster). EU har nå på høring endrede stofflister (prioritetslister og observasjonslister) i begge datterdirektivene (direktiv om prioriterte stoffer i overflatevann og grunnvannsdirektivet). Dette vil, når nye rettsakter er vedtatt i EU, utløse behov for endringer i vannforskriftens vedlegg VIII og IX. For både overflatevann og grunnvann handler det om detaljerte endringer av forurensingsfaglig karakter (prioritetsliste og observasjonsliste for miljøgifter).

KLD foreslo derfor at Miljødirektoratet etter § 33 får anledning til å endre også det detaljerte tekniske vedlegget IX (Kjemisk tilstand for grunnvann: terskel- og vendepunktverdier).

Retting av feil i vedlegg I

KLD foreslo å rette opp to feil i vedlegg I til vannforskriften.

Den første feilen gjelder figur 1 i vedlegg I og kartet over vannregioner. Feilen i gjeldende kart er en detalj som gjelder den grensekryssende vannregionen Tornionjoki/Torneälven som Norge kun har små oppstrøms deler av. Kartet har gamle og dermed feil svenske og finske navn (Torneå og Tornionjoen) og det er også en feil at dette fremstår som to separate vannregioner. KLD foreslo derfor å bytte ut gjeldende kart med et korrigert kart.

Den andre feilen gjelder siste rad i tabell 1 i vannforskriften vedlegg I. I beskrivelsen av vannregionen Tornionjoki/Torneälven vannregion (norsk del) skal det legges til "og Finland". Dette fordi de deler av nedbørsfeltet til Tornionjoki/Torneälven som ligger i Norge strekker seg langs grensen fra Narvik kommune i Nordland fylke, videre gjennom Bardu, Målselv, Storfjord og Nordreisa kommuner til og med Kautokeino kommune i Troms og Finnmark fylke. Kommunene Narvik, Bardu og Målselv grenser kun til Sverige. Storfjord kommune grenser både til Sverige og Finland, mens Nordreisa og Kautokeino kommuner kun grenser til Finland. KLD foreslo på denne bakgrunn å legge til Finland i beskrivelsen av vannregionen.

Endring av vannregioner og vannregionmyndigheter

Som følge av ny fylkesinndeling, er det behov for å foreta endringer av vannregioner og vannregionmyndigheter i vannforskriften fra 2024. Den nye fylkesinndelingen innebærer at Viken, Vestfold og Telemark samt Troms og Finnmark deles opp i nye fylker. Vannregioner som berøres av ny fylkesinndeling omfatter Innlandet og Viken vannregion, Vestfold og Telemark vannregion og Troms og Finnmark vannregion. KLD foreslo ikke endringer i vannregioner som ikke berøres av ny fylkesinndeling.

KLD foreslo at de tidligere vannregionene, som var før regionreformen, reetableres. Forslaget ble utarbeidet på bakgrunn av faglige anbefalinger fra Miljødirektoratet og NVE samt innspill fra berørte fylkeskommuner.

KLD foreslo følgende nye/retablerte vannregioner:

- Glomma vannregion reetableres, med Østfold fylkeskommune som vannregionmyndighet.
- Vest-Viken vannregion reetableres, med Buskerud fylkeskommune som vannregionmyndighet.

- Troms vannregion reetableres, med Troms fylkeskommune som vannregionmyndighet.
- Finnmark vannregion reetableres, med Finnmark fylkeskommune som vannregionmyndighet.

2.2 Høringsinstansene

Klima- og miljødepartementet sendte endringsforslaget til følgende mottakere:

Alle fylkeskommuner
Alle kommuner
Alle statsforvaltere
Direktoratet for mineralforvaltning
Energi Norge
Fiskeridirektoratet
Jernbanedirektoratet
KS
Kystverket
Landbruksdirektoratet
Mattilsynet
Miljødirektoratet
Naturvernforbundet
NHO
Norges Bondelag
Norges Fiskarlag
Norges geologiske undersøkelser
Norges Jeger- og fiskerforbund
Norsk Friluftsliv
Norsk Industri
Norsk Vann
NVE
Sabima
Sametinget
Sjømat Norge
Sjømatbedriftene
Statens vegvesen
WWF Verdens naturfond
Finansdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Justis- og beredskapsdepartementet
Kommunal- og distriktsdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet
Energidepartementet
Samferdselsdepartementet
Utenriksdepartementet

Høringsinstansene ble bedt om å vurdere om saken skulle sendes til eventuelle underliggende etater eller tilsluttede virksomheter, eller samarbeidende organisasjoner. Departementet presiserte også at alle som ønsker det kan uttale seg selv om de ikke er oppført på listen over høringsinstanser.

2.3 Oppsummering av høringsuttalelsene

KLD har mottatt 31 høringsinnspill. Følgende høringsinstanser har kommet med innspill til de forslagene dette vedtaket gjelder (omfatter som nevnt over ikke forslag til endringer i vannforskriften § 12, som vil behandles i eget vedtak):

Akershus fylkeskommune
Buskerud fylkeskommune
Finnmark fylkeskommune
Fornybar Norge
Hafslund Eco Vannkraft
Innlandet fylkeskommune
Nordre Follo kommune
Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Norsk Industri
Oslo kommune
Ringerike kommune
Randi Anita Erikson
Sabima, Norsk Friluftsliv, Norges jeger- og fiskerforbund, WWF, Den norske turistforening og Naturvernforbundet
Småkraftforeninga
Statens vegvesen
Statkraft
Statsforvalteren i Innlandet
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Styringsgruppen for vannområde Kragerøvassdraget
Tinn kommune
Troms fylkeskommune
Vannområde Glomma sør
Vannområde Indre Oslofjord vest
Vannområde Randsfjorden
Vannområde Hurdalsvassdraget/Vorma
Vannområdet PURA, Bunnefjorden med Årungen- og Gjersjøvassdraget
Vestfold og Telemark fylkeskommune
Vest-Telemarkrådet
Vinje kommune
Vevelstad kommune
Østfold fylkeskommune

Høringsinnspill til forslaget om nye vannregioner

Akershus fylkeskommune støtter inndelingen av vannregioner tilbake til de tidligere vannregionene Vest-Viken og Glomma, og at Buskerud fylkeskommune blir ny vannregionmyndighet for Vest-Viken vannregion og at Østfold fylkeskommune blir ny vannregionmyndighet for Glomma vannregion.

Buskerud fylkeskommune støtter foreslått inndeling av vannregioner, med reetablering av vannregionene Vest-Viken og Glomma, samt at Buskerud fylkeskommune blir ny vannregionmyndighet for Vest-Viken vannregion. I innspillet forventes det at staten viderefører og følger opp med statlige bidrag til plan- og prosessarbeid i fylkeskommunene og til det lokale arbeidet i vannområdene i regi av kommunene.

Finmark fylkeskommune mener det er positivt at Troms og Finmark fylkesting sitt vedtak om å reetablere Troms vannregion og Finmark vannregion som to adskilte vannregioner er fulgt opp. For å kunne gjennomføre de lovpålagte oppgavene som vannregionmyndighet for Finmark vannregion og den internasjonale Norsk-finske vannregionen vurderer de at er det nødvendig at Finmark fylkeskommune mottar bevilgninger på minimum samme nivå som øvrige fylkeskommuner. Det påpekes at nivået på bevilgningene ikke må reduseres de kommende årene.

Fornybar Norge trekker frem at endringen er i strid med den faglige anbefalingen fra Miljødirektoratet og NVE. Det fremheves at direktoratene har vurdert at de "ser det som hensiktsmessig at inndelingen beholdes som i dag, bl.a. for å ivareta en helhetlig og økosystembasert forvaltning som følger grensene for nedbørfeltet". Fornybar Norge anbefaler at direktoratetens faglige vurdering om helhetlig og økosystembasert forvaltning legges til grunn for vannregioninndelingen. Hafslund Eco Vannkraft og Å Energi stiller seg bak Fornybar Norges innspill.

Hamar kommune har ingen innvending til forslaget om ny vannregioninndeling.

Innlandet fylkeskommune stiller spørsmål ved om forslaget om nye vannregioner er en hensiktsmessig endring for gjennomføringen av vannforskriftsarbeidet. De påpeker at foreslått endring vil medføre at planen for inneværende periode ikke henger sammen med planområdet i området som dekker nåværende Innlandet og Viken vannregion. Det fremheves videre at gjeldende plan og planområde ikke vil samsvare før planer er vedtatt for perioden 2028-2032, og at endringene vil medføre kontinuerlig inkonsistens mellom planområde for gjeldende plan og vannregioninndeling. De mener at dette er med på å skape en barriere i forankring og gjennomføringen av vannforvaltningsarbeidet. Det påpekes at Innlandet fylkeskommune er fornøyd med samarbeidet med Viken fylkeskommune i Innlandet og Viken vannregion. Innlandet fylkeskommune påpeker at det er viktig at vannforvaltningsplanene vedtas som regionale planer etter plan- og bygningsloven §8-4, og at dette krever vedtak i alle fylker med areal innenfor planområdet. Det er nødvendig med god forankring i alle fylker, ikke bare hos fylkene som har en oppgave som vannregionmyndighet. Foreslått endring tilbake til vannregionene Glomma og Vest-Viken vil kreve større ressurser til arbeidet da regionalt nivå må følge opp begge de to nye vannregionene på tilsvarende måte som i Innlandet og Viken vannregion i dag. Det vil kreve betydelig mer ressurser til oppfølging av tilsvarende arbeid i flere regioner fra fylkeskommune, statsforvalter og regionale og statlige etater. De ønsker seg også en klargjøring av skillet mellom fylkeskommunen som vannregionmyndighet og fylkeskommunen som regional planmyndighet etter plan- og bygningsloven i vannforskriften, på Vannportalen og i annet veiledningsmateriell.

Nordre Follo kommune støtter ny inndeling av vannregioner.

NVE fraråder å endre inndelingen av vannregioner. Dette begrunnes med at det vil vanskeliggjøre å sammenlikne statistikk mellom planperiodene, og dermed dokumentere forbedring eller forringelse på vannregion-nivå fra en periode til neste. De mener også det vil øke den administrative byrden i forvaltningen og kan medføre at oppmerksomheten rettes bort fra gjennomføring og oppdatering av vannforvaltningsplanene og forsinke måloppnåelsen. Det fremheves også at det vil medføre merarbeid i Vann-Nett og Water Information System Europe (WISE), noe som vil trekke ressurser fra utvikling og oppdatering av Vann-Nett.

Oslo kommune påpeker at de tidligere har gitt positiv uttalelse til forslag om at Glomma og Vest-Viken reetableres. De vurderer at tidligere tilhørighet til Glomma vannregion, med Østfold fylkeskommune som vannregionmyndighet, var velfungerende. Det trekkes frem at tilbakeføring av vannregion Glomma vil skape et tettere bånd mellom de mer urbane områdene ved Oslofjorden, og at påvirkningene de jobber med vil kunne få mer oppmerksomhet i vannregionens arbeid.

Ringerike kommune er uenig i foreslått ny vannregioninndeling. Dette begrunnes med at en oppdeling av vannregioner vil øke sannsynligheten for å miste verdifull kompetanse. I tillegg vurderer de at alt vann som tilføres Oslofjorden bør sees under ett, og at vannregionen bør videreføres slik den er i dag.

Sabima, Norsk friluftsliv, Norges Jeger- og Fiskerforbund, WWF, Den Norske Turistforening og Naturvernforbundet har i samlet innspill ikke kommentarer til foreslåtte endringer i inndeling av vannregioner, men understreker at finansiering av endringene må sikres slik at endringene ikke går ut over driften.

Statens vegvesen har ikke kommentarer til foreslåtte endringer men påpeker at de vil tilpasse seg nye vannregioner og fordele ansvar internt ut fra de geografiske enhetene.

Statsforvalteren i Innlandet påpeker at de må følge opp to vannregionmyndigheter med tilhørende regionale vannforvaltningsplaner, i tillegg til plan for Västerhavet m.fl. Det påpekes at dette vil være svært ressurskrevende, og det vurderes at det ikke har blitt tatt stilling til hva den nye inndelingen vil bety for Innlandet fylke. Det vises til at tidligere erfaringer fra Fylkesmannen i Oppland, som tilhørte to vannregionmyndigheter, og at dette var lite gunstig og fungerte dårlig med tanke på ressursbruk. Det pekes på at Innlandet fylke har gode erfaringer med Viken fylkeskommune som vannregionmyndighet, og ønsker å beholde Innlandet fylke under én vannregionmyndighet.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark uttaler seg ikke om geografien i ny vannregioninndeling men har merknader til økonomiske og administrative konsekvenser av foreslåtte endringer i vannregioninndelingen. Høringsnotatet nevner kun økonomiske og administrative konsekvenser for berørte fylkeskommuner. Med dagens inndeling oppdaterer Statsforvalteren i Troms og Finnmark kunnskapsgrunnlag for to vannregioner. Ny inndeling vil medføre at Statsforvalteren i Troms og Finnmark får ansvar for å levere kunnskapsgrunnlag til tre regionale vannforvaltningsplaner, samt delta i møter i vannregionutvalg for tre vannregioner. Det påpekes at de derfor forventer større arbeidsomfang og økt ressursbehov.

Styringsgruppe Kragerøvassdraget viser til at de har spilt inn at de ønsker en videreføring av dagens vannregioninndeling, med Vestfold og Telemark som vannregionmyndighet. Det vurderes at styringsgruppen ikke har noe imot forslaget til ny inndeling, ettersom KLD har vurdert de innhentede innspillene.

Tinn kommune vurderer at endringene vil medføre små eller ingen endringer for vannforvaltningen i Telemark om arbeidet er organisert som i dag i Vestfold og Telemark vannregion, eller om vannregionen også omfatter Buskerud. Det påpekes at det trolig vil være hensiktsmessig for Vestfold og Buskerud om arbeidet blir organisert slik det var før 2020. De mener at vannforvaltningen i regionen totalt sett vil være tjent med at arbeidet organiseres i Vest-Viken vannregion. Videre fremhever de at økonomiske og administrative ressurser i vannområdene og i fylkeskommunene er en avgjørende faktor for å få gjennomført arbeidet etter vannforskriften, og at bevilgningene fra staten bør økes i takt med at antall vannregioner øker fra 2024.

Troms fylkeskommune vurderer det som positivt at departementet har fulgt opp Troms og Finnmark fylkestings vedtak om å reetablere tidligere vannregioninndeling med Troms fylkeskommune og Finnmark fylkeskommune som vannregionmyndigheter. Troms fylkeskommune fremhever at fylkeskommunen må motta tilsvarende bevilgninger som andre vannregionmyndigheter for å kunne gjennomføre de lovpålagte oppgavene som vannregionmyndighet. Det påpekes at bevilgningene ikke må reduseres i planperioden dersom miljømålet i vedtatt vannforvaltningsplan skal kunne nås.

Vannområde Glomma sør støtter forslaget om at vannregion Glomma reetableres med Østfold fylkeskommune som vannregionmyndighet.

Vannområde Randsfjorden påpeker at de med ny vannregioninndeling vil inngå i vannregion Vest-Viken, med Buskerud som vannregionmyndighet. Det fremheves at deres erfaringer fra forrige periode med samme vannregioninndeling i all hovedsak var negative. Dette, grunnet bl.a. mangelfull oppfølging og lite faglig og administrativ støtte fra vannregionen. Vannområde Randsfjorden ønsker at vannregion Innlandet og Viken videreføres. Det påpekes at dersom tidligere vannregioner likevel skal reetableres, er det et sterkt behov for at dette følges opp med ressurser til de nye vannregionmyndighetene. Det påpekes også at endringene ikke medfører reduksjon i statlige midler som tildeles vannområdene via vannregionmyndigheten. De mener at økonomisk og administrativ ustabilitet og manglende oppfølging fra vannregionen vil det ta vannmiljøarbeidet mange år tilbake i tid.

Vannområde Hurdalsvassdraget/Vorma støtter at vannregion Glomma, med Østfold fylkeskommune som vannregionmyndighet, reetableres.

Vannområde PURA støtter forslag om reetablering av vannregion Glomma. Dette begrunnes med at tidligere sammenslåing til Innlandet og Viken vannregion medførte et økt antall vannområder i vannregionen, og dermed økte forskjeller i utfordringer knyttet til oppnåelse av miljømål samt utfordringer knyttet til kommunikasjon og kunnskapsdeling.

Vestfold og Telemark fylkeskommune ved Fylkestinget i Telemark anbefaler å beholde vannregionen Vestfold og Telemark, og at Telemark gjøres til vannregionmyndighet. Det understrekes at vannregionene, uavhengig av endelig vannregioninndeling, må samarbeide godt om målene som

følger av vannforskriften. Fylkestinget i Vestfold anbefaler at Buskerud kommune deltar i felles vannregion med Vestfold og Telemark. Forslaget om tilbakeføring til tidligere Vest-Viken med Buskerud som vannregionmyndighet støttes, dersom KLD ut ifra et forvaltningsperspektiv mener det er mest hensiktsmessig å endre vannregiongrensene.

Vinje kommune ønsker Telemark fylkeskommune som ny vannregionmyndighet i Vest-Viken vannregion.

Østfold fylkeskommune støtter den foreslåtte inndelingen av vannregioner Vest-Viken og Glomma, og foreslåtte nye vannregionmyndigheter, der Østfold fylkeskommune blir ny vannregionmyndighet for Glomma vannregion.

Høringsinnspill til forslaget om endret høringsperiode og andre frister

Fornybar Norge mener at en utvidelse av høringsperioden i § 28 kan være positivt da det gir større rom for å følge med, komme med innspill og kunne påvirke arbeidet med utarbeidelse av plan- og tiltaksprogram. Hafslund Eco Vannkraft og Å Energi stiller seg bak Fornybar Norges høringsinnspill.

Nordre Follo kommune støtter også forslaget om forlengelse av høringsfristen i vannforskriftens § 28.

NVE har ingen innvendinger til forslaget til endringer i frister i vannforskriften § 28 og § 29. De bemerker imidlertid at det etter deres vurdering ikke nødvendigvis er en fordel å ha bedre tid mellom høring og vedtak i fylkesting, dersom det går på bekostning av at planene blir mest mulig gjennomarbeidet før høring. De nevner at tilstrekkelig tid til medvirkning og avklaringer, og til å vurdere planene opp mot nasjonale føringer før høringen, vil kunne begrense behovet for større endringer og diskusjoner i etterkant. Endringene i § 29 innebærer at fristen for direktoratenes tilråding til KLD og OED fjernes. NVE ser at det kan være hensiktsmessig. De mener likevel det må legges opp til at departementene skal godkjenne planene så tidlig som mulig i påbegynt planperiode. Det vil bidra til at direktoratene kan prioritere tiltaksgjennomføring første del av planperioden, uten å forsinkes av arbeid med tilrådingen til departementene eller uavklarte prioriteringer i planene.

Norsk Industri støtter en utvidelse av høringsfristen i § 28 til seks måneder. De nevner at det erfaringsmessig er snakk om omfattende dokumenter som er krevende å sette seg inn i, og at det derfor er fornuftig med en utvidelse av høringsfristen.

Oslo kommune anerkjenner viktigheten av høringsperioder for planprogram og vannforvaltningsplaner. De uttaler at reduksjonen av høringsperioden i § 28 fra seks til tre måneder i 2018 ikke ble ansett som hensiktsmessig, og støtter departementets forslag om å endre dette tilbake til seks måneder. De nevner at utvikling av vannforvaltningsplaner krever tid, og at seks måneders høringsperiode vil gi relevante aktører tilstrekkelig tid til å gi kvalifiserte tilbakemeldinger. Når det gjelder de foreslåtte endringene i § 29 er Oslo kommune bekymret for at selv om endringene av fristen vil gi fylkestinget, direktoratene og departementene den nødvendige tiden til arbeid med oppdatering, vil de også gi mindre forutsigbarhet for forvaltningen rundt endelig ferdigstillelse og vedtak av vannforvaltningsplanene og tiltaksprogrammer.

Ringerike kommune har ingen innspill til forslaget om endringer i § 28 og § 29, men en kommentar. De undres over hvorfor kravet til når Miljødirektoratet skal sende sin tilråding til oppdatert plan til KLD fjernes, når man opererer med konkrete frister på langt de fleste andre områder. De uttaler at de ikke har det klart for seg hvorfor dette kravet fjernes, og at en ytterligere begrunnelse med fordel kunne oppgis.

Sabima, Norsk Friluftsliv, Norges jeger- og fiskerforbund, WWF, Den norske turistforening og Naturvernforbundet støtter den foreslåtte endringen i § 28, om å gå tilbake til 6 måneders høring, slik direktivet krever. De nevner at da forvaltningen, erfaringsmessig, sliter med å få til reell medvirkning i prosessene (i tillegg til at dette er et krav i vanddirektivet) er det fornuftig med denne endringen. De nevner videre at med tanke på kapasitetsutfordringer i vannregioner og vannområder er det viktig å få nok tid til å initiere og gjennomføre gode prosesser. Når det gjelder de foreslåtte endringene i § 29, nevner de at dette innebærer å fjerne tidskravet om at fylkestingene skal vedta den oppdaterte vannforvaltningsplanen seks måneder før den nye planperioden begynner, og i stedet at oppdatert vannforvaltningsplan skal «vedtas i fylkestingene i de berørte områder innen påfølgende planperiode begynner.». De uttaler at slik de forstår det blir det da en risiko for at direktoratenes tilråding, herunder Miljødirektoratets sammenfattende tilråding til KLD, kommer langt ut i planperioden, og at den sentrale godkjenningen dermed kan komme flere måneder etter at en planperiode er/skulle ha startet. De påpeker at høringsnotatet ikke klargjør hvilken plan (gammel eller ny/oppdatert) som da gjelder. Dette gjør at vannforvaltningsprosessene lett kan fremstå som uryddige.

Småkraftforeninga har ingen innspill til selve lengden på høringsperioden, men vil understreke at det ikke må forlenge andre saker som er til behandling hos vassdragsmyndighetene ved at sakene får forlenget saksbehandlingstid, på grunn av at vedtak eller framdrift blir satt på vent under en høringsperiode.

Statens vegvesen vil beklage at høringsperiodene for dokumentene til regionale planer for vannforvaltning blir endret og forlenget. De uttaler at det gir vesentlig mindre tid til å arbeide med dokumentene og at det vil gi en mer krevende produksjonsperiode for planen. En tilpasning av § 29 som foreslått vil avbøte litt på dette, men ikke tilsvarende det å ha høringsperioder på 3 i stedet for 6 måneder som direktivet krever. De uttaler videre at den foreslåtte endringen i § 29 vil kunne gi et vakuum for hva som er gjeldende plan fra en planperiode går ut til ny plan er godkjent av KLD. Men Statens vegvesen ser ingen vesentlige praktiske problemer med det.

Statkraft ser ingen store utfordringer i at høringsperioden forlenges i overenstemmelse med direktivet. Likevel ønsker de å understreke at en lengre høringsperiode ikke må gå på bekostning av involveringen av aktører i planarbeidet eller kvalitet på planutkastene som høres.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark mener at det er viktig at høringsperiode i Norge er samordnet med høringsperiode i våre naboland.

Tinn kommune støtter forslaget om å gjeninnføre seks måneder høringsperiode. De nevner at dette vil gi mer rom for å gjennomføre grundige og brede høringsprosesser med involvering og medvirkning. De støtter også forslaget i § 29 om at tidsrommet som fylkeskommunen har til å oppdatere vannforvaltningsplanene og vedta planene i fylkestinga, blir forlenget med seks måneder, d.v.s. fram til starten av påfølgende planperiode. Tinn kommune er også enige i at Miljødirektoratets frist i § 29

kan fjernes. Da det ofte skjer til dels store endringer i planen ved godkjenningen i KLD, for eksempel for kraftpåvirkede vannforekomster, vil de likevel foreslå at § 29 har en bestemmelse om at planene skal være ferdig godkjent i KLD innen utgangen av det første året i ny planperiode.

Troms fylkeskommune uttaler at de støtter KLDs forslag om endringer av vannforskriften § 28 i tråd med departementets forslag.

Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma støtter også forslaget om å utvide høringsfristen i § 28 fra 3 til 6 måneder.

Vannområde Indre Oslofjord Vest uttaler at de er positive til endringene i §§ 28 og 29 da det synes å skape en smidigere høringsprosess, gitt at forenklingen ikke går på bekostning av kvaliteten på høringsprosessen.

Vannområde PURA uttaler at planprogram, oversikt over hovedutfordringer i vannregionen og utkast til vannforvaltningsplan med tilhørende tiltaksprogram er store og komplekse dokumenter, og støtter en utvidelse av høringsperioden i § 28. De uttaler også at det dessuten er nødvendig å samkjøre Norges høringsperiode med EUs. De ser det som positivt at erfaringer fra de to foregående planprosessene hensyntas, og støtter derfor forslaget om endringer i § 29 om at oppdatert regional vannforvaltningsplan med tilhørende tiltaksprogram sendes på høring senest 18 måneder før ny planperiode begynner.

Vest-Telemarkrådet, Vinje kommune og Vestfold og Telemark fylkeskommune støtter forslaget til endringene i §§ 28 og 29.

Randi Anita Erikson uttaler generelt at hun ikke støtter endringer i vannforskriften.

Høringsinnspill til forslaget om å gi Miljødirektoratet kompetanse til å endre vedlegg IX

Fornybar Norge støtter endringen om å gi Miljødirektoratet myndighet til å endre vedlegg IX, da de antar at delegeringen vil være tidsbesparende. Hafslund Eco Vannkraft og Å Energi stiller seg bak Fornybar Norges høringsinnspill.

Vest-Telemarkrådet, Vinje kommune og Vestfold og Telemark fylkeskommune støtter også forslaget til endringene i § 33.

Norsk Industri påpeker at vedlegg IX, i likhet med vedlegg Va og VIII, alle er tekniske og detaljerte, og har ikke motforestillinger mot forslaget. De understreker at endringer må skje i godt samspill med berørte parter, da disse grenseverdiene vil ha stor betydning for både bransjer og bedrifter.

Oslo kommune støtter forslaget om å gi Miljødirektoratet myndighet til å endre de detaljerte tekniske vedleggene Va, VIII og IX. De uttaler at dette vil sikre at regelverket kan tilpasses ny kunnskap og vitenskapelige funn og bidra til en nødvendig fleksibilitet for å håndtere endringer i prioriteringene knyttet til miljøgifter og kvalitetssikring av vannforekomster.

Sabima, Norsk Friluftsliv, Norges jeger- og fiskerforbund, WWF, Den norske turistforening og Naturvernforbundet støtter at man sikrer at vannforskriftens tekniske vedlegg kan oppdateres i henhold

til gjeldende bestemmelser/rettsakter i EU, og at Miljødirektoratet derfor får tilgang til å endre vedlegg IX.

Statens vegvesen ser det som en forenkling at Miljødirektoratet får rettighet til å endre alle vedlegg som har med klassifisering og tilstandskrav å gjøre og at dette forankres i direktoratsgruppa for vannforskriften.

Tinn kommune mener det er formålstendig at direktoratet også kan gjøre endringer i det tekniske vedlegget IX.

Troms fylkeskommune uttaler at de støtter KLDs forslag om endringer av vannforskriften § 33 i tråd med forslaget. Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma støtter også forslaget om endringer i § 33.

Vannområde PURA uttaler at Miljødirektoratet innehar nødvendig kompetanse for å gjennomføre eventuelle endringer og at de støtter forslaget.

Vevelstad kommune uttaler at de går imot at Miljødirektoratet skal ha anledning til å endre vedlegg IX «kjemisk tilstand for grunnvann: terskel og vendepunktverdier» i §33.

Høringsinnspill til forslaget om retting av feil i vedlegg I

Ringesrike kommune, Vinje kommune og Vestfold og Telemark fylkeskommune støtter forslagene til endringer i vedlegg I. Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma uttaler at det er fornuftig å foreta endringene samtidig med øvrige endringer i forskriften.

Tinn kommune uttaler at Numedalslågen er uteglemt i omtalen av Vest-Viken vannregion i tabell 1 i vedlegg I.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark nevner at de tidligere har påpekt feil og mangler for vannregion Tornionjoki/Torneälven i kart og tekst i vannforskriftens vedlegg I, og er fornøyd med at forslaget innebærer retting av aktuelle feil. Statsforvalteren i Troms og Finnmark foreslår ytterligere tre rettinger av feil i vedlegg I, som ikke er med i endringsforslaget:

Forslag til retting av beskrivelse av Finnmark vannregion i tabell 1:

I tabellen er beskrivelsen av Finnmark vannregion formulert slik: *Finnmark er en internasjonal vannregion som omfatter: Finnmark, fra Loppa til Grense Jakobselv, Finnmarkskysten. Dessuten de deler av Tana-, Neiden- og Pasvikvassdragene som ligger i Finland, og som er underlagt finsk myndighet. De deler av Pasvikvassdraget som ligger i Russland, er underlagt russisk myndighet*

Statsforvalteren uttaler at denne beskrivelsen inneholder feil, er misvisende og må rettes. Tana-, Neiden- og Pasvikvassdragene inngår under ingen omstendighet i Finnmark vannregion. All tekst som omtaler Tana, Neiden og Pasvikvassdragene er kun relevant for vannregionen som i dag heter Norsk-finsk vannregion (Statsforvalteren foreslår senere i uttalelse at denne vannregionen får nytt navn). På den annen side mangler beskrivelse av at mindre deler av Alta-Kautokeinovassdraget ligger i Finland.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark foreslår ny beskrivelse av Finnmark vannregion slik: *Finnmark er en internasjonal vannregion som omfatter: Finnmark, fra Loppa, Alta og Kautokeino til Varangerhalvøya, med unntak av Tana, Neiden og Pasvik vannregion. Dessuten de deler av Alta-Kautokeinovassdraget som ligger i Finland, og som er underlagt finsk myndighet.*

Forslag til retting av beskrivelse av Norsk-finsk vannregion i tabell 1:

Videre forslår Statsforvalteren i Troms og Finnmark retting av feil i beskrivelsen av Norsk-finsk vannregion som i dag er formulert slik i tabell 1, vedlegg I: - *Dette er en internasjonal vannregion som omfatter norske deler av vassdragene Tana, Neiden med Munkelva og Pasvik, med berørte kyst- og fjordområder. - Finske deler av vassdragene Tana, Neiden med Munkelva og Pasvik er underlagt finsk myndighet. - Deler av Pasvikvassdraget ligger i Russland, og er underlagt russisk myndighet.*

Statsforvalteren uttaler at beskrivelsen av norske og finske deler av de omtalte vassdragene er dekkende. Ut over disse vassdragene inngår også norsk del av Grense Jakobselv i denne vannregionen, og vi mener at dette må legges til i beskrivelsen. Når det gjelder deler av Pasvikvassdraget som ligger i Russland mener vi at dette ikke skal være med i beskrivelsen, siden Russland ikke er tilsluttet EUs vanndirektiv.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark foreslår ny beskrivelse av Tana, Neiden og Pasvik vannregion (se forslag til nytt navn på vannregionen nedenfor) slik: - *Dette er en internasjonal vannregion som omfatter norske deler av vassdragene Tana, Neiden med Munkelva, Pasvik og Grense Jakobselv, med tilstøtende kyst- og fjordområder. - Finske deler av vassdragene Tana, Neiden med Munkelva og Pasvik er underlagt finsk myndighet.*

Forslag til rettelse av kart over vannregioner i vedlegg I:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark uttaler at kartet over vannregioner viser norsk del av Norsk-finsk vannregion med lys grønn farge. I tillegg vises deler av vannregion fra utlandet med skravur. Dette er både arealer i Finland og arealer i Russland. Siden Finland er tilsluttet EU's vanndirektiv, og arealene Finland inngår i finsk del av Tana, Neiden og Pasvik vannregion, er det riktig å ha disse med i kartet. De deler av nedbørsfeltet til Pasvikvassdraget som ligger i Russland ligger imidlertid ikke under EUs vanndirektiv, og inngår følgelig heller ikke i den internasjonale vannregionen som omfatter Tana-, Neiden- og Pasvikvassdragene i Norge og Finland. Arealene i Russland må derfor tas ut av kartet over vannregioner.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark sitt forslag er som følger: 1. Kartet over vannregioner omarbeides ved at arealer i Russland tas ut. 2. Navn på Norsk-finsk vannregion på kartet endres til Tana, Neiden og Pasvik jfr. forslag til navneendring for vannregionen (se nedenfor).

Forslag til endring av navn på Norsk-finsk vannregion:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark mener at Norsk-finsk vannregion er lite beskrivende for det geografiske området som inngår i denne regionen. Vannregionen omfatter ikke alle grenseoverskridende vannforekomster som Norge deler med Finland, og er derfor misvisende.

Statsforvalteren uttaler at øvrige vannregioner i Norge, også de som er internasjonale, har geografiske navn. Statsforvalteren oppfatter det slik at man i Finland bruker navnet «Tana, Neiden og Pasvik» om den vannregionen som i Norge betegnes som Norsk-finsk vannregion. Et geografisk navn på denne

vannregionen vil gjøre navnet mer enhetlig. Videre vil det gi mer presis informasjon om hvilke arealer som inngår i vannregionen.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark foreslår med bakgrunn i dette at vannregionen også i Norge får nytt navn: «Tana, Neiden og Pasvik vannregion».

Avslutningsvis ønsker Statsforvalteren i Troms og Finnmark departementet velkommen til å kontakte Statsforvalteren ved eventuelt behov for kvalitetssikring av foreslåtte feilrettinger.

2.4 KLDs vurdering av høringsinnspillene

Forslag til nye vannregioner

Over halvparten av høringsinstansene som har gitt innspill til KLDs forslag til ny vannregioninndeling støtter i all hovedsak forslaget, men flere av disse har innspill knyttet til de økonomiske konsekvensene av forslaget. Flere høringsinstanser støtter ikke KLDs forslag.

Når det gjelder høringsinnspillene vedrørende økonomiske og administrative konsekvenser av ny inndeling av vannregioner fra Buskerud fylkeskommune, Finnmark fylkeskommune, Innlandet fylkeskommune, Troms fylkeskommune, Statsforvalteren i Troms og Finnmark, Statsforvalteren i Innlandet, Vannområde Randsfjorden, Tinn kommune, samt samlet innspill fra Sabima, Norsk friluftsliv, Norges Jeger- og Fiskerforbund, WWF, Den Norske Turistforening og Naturvernforbundet, vil departementet vise til at reetableringen av vannregionene det gjelder, vil innebære både økonomiske og administrative kostnader. Til dette viser KLD til beskrivelse av økonomiske og administrative konsekvenser under.

Overføringen av oppgaven som vannregionmyndighet til utvalgte fylkeskommuner var en del av forvaltningsreformen i 2010. Det ble den gang overført 117,5 mill. kroner til årsverkskostnader til fylkeskommunenes rammetilskudd for å finansiere enkelte av oppgavene som fulgte med reformen. Oppgaven som vannregionmyndighet var omfattet av dette. Staten bidrar også årlig med tilskuddsmidler til vannregionmyndighetenes arbeid som prosessleder og samordner. I tillegg bidrar staten med midler til spleiselag til arbeid på lokalt nivå, sammen med involverte kommuner og i visse tilfeller fylkeskommuner.

Endringene i vannregioninndeling innebærer at vi går fra 9 til 10 vannregionmyndigheter. Dette innebærer at midlene må fordeles på flere fylkeskommuner. Videre er fire fylkeskommuner gjenopprettet og får oppgaven som vannregionmyndighet tilbake: Østfold, Buskerud, Troms og Finnmark fylkeskommuner. Dette innebærer både økonomiske og administrative kostnader for de det gjelder.

Departementet vil ta med seg innspill knyttet til økonomiske og administrative konsekvenser inn i de ordinære budsjettprosessene. KLD legger til grunn at vannregionmyndighetene og andre myndigheter som er involvert i arbeidet gjennomfører de oppgaver som følger av vannforskriften innenfor de til enhver tid gjeldende budsjetttrammer.

Når det gjelder innspillet fra Fornybar Norge, samt Hafslund Eco Vannkraft og Å Energi, stemmer det at høringsforslaget ikke er overensstemmende med Miljødirektoratet og NVE sin primære faglige

anbefaling. Departementet la imidlertid i forslaget til grunn også innspill fra berørte fylkeskommuner, som i stor grad ønsker en tilbakeføring til tidligere vannregioner. KLD mener det er viktig at fylkeskommunenes innspill tillegges stor vekt, på bakgrunn av at landets vannregioner administreres av de fylkeskommuner som er utpekt som vannregionmyndigheter. Departementet viser også til at direktoratet la frem et alternativ til å videreføre dagens inndeling, om å gå tilbake til tidligere inndeling.

Til innspillet fra Innlandet fylkeskommune er departementet enig i at reetablering av tidligere vannregioninndeling vil medføre endringer i planområdet som dekker nåværende Innlandet og Viken vannregion. Gjeldende plan og planområde vil ikke samsvare før planer er vedtatt for perioden 2028-2033. Departementet vil påpeke at denne konsekvensen er vurdert ifm. utarbeidelsen av høringsforslaget. Departementet har forståelse for at dette vil medføre merarbeid og vil vanskeliggjøre å sammenlikne statistikk mellom planperioder samt øke den administrative byrden i forvaltningen.

På bakgrunn av tidligere innspill fra andre berørte fylkeskommuner, som i all hovedsak ønsker å gå tilbake til tidligere inndeling, ble reetableringen av tidligere vannregioninndeling foreslått av KLD.. Innlandet fylkeskommune påpeker i innspillet at det er viktig at vannforvaltningsplanene vedtas som regionale planer etter plan- og bygningsloven § 8-4, og at dette krever vedtak i alle fylker med areal innenfor planområdet. Til dette vil departementet påpeke at det stemmer at oppdatert vannforvaltningsplan skal vedtas som regional plan etter plan- og bygningsloven § 8-4 og at vannregionmyndigheten skal oversende utkast til oppdatert vannforvaltningsplan for vannregionen til berørte fylkeskommuner. Planen skal vedtas i fylkestingene i de berørte områdene. Dette følger av vannforskriften § 29. Når det gjelder innspill om ressurser til arbeidet, viser departementet til vurdering av dette over. Departementet vil videre vurdere fylkeskommunens ønske om klargjøring av skillet mellom fylkeskommunen som vannregionmyndighet og fylkeskommunen som regional planmyndighet etter plan- og bygningsloven på Vannportalen og i annet veiledningsmaterieil.

Til innspillet fra NVE, der det frarådes å endre inndelingen av vannregioner, påpeker departementet at vi vurderte NVE og Miljødirektoratets primære anbefaling ifm. utarbeidelsen av høringsforslaget. På bakgrunn av innspill også fra berørte fylkeskommuner, som i all hovedsak ønsker å gå tilbake til tidligere inndeling, ble dette foreslått. Departementet mener det er viktig at fylkeskommunenes innspill tillegges stor vekt, på bakgrunn av at landets vannregioner administreres av de fylkeskommuner som er utpekt som vannregionmyndigheter. Departementet nevner for øvrig at høringsforslaget var i tråd med direktoratenes alternativ til å videreføre dagens inndeling, om å gå tilbake til tidligere inndeling. Departementet har samtidig forståelse for at dette vil medføre merarbeid og vil vanskeliggjøre å sammenlikne statistikk mellom planperioder samt øke den administrative byrden i forvaltningen.

Når det gjelder innspillet fra Ringerike kommune, vil departementet fremheve at vannregionmyndigheten har ansvar som bl.a. innebærer å legge til rette for arbeidet som skal utføres, følge opp myndigheter med oppgaver iht. forskriften, gjennomføre egne oppgaver samt samordne bidragene. Det er således vannregionmyndighetens ansvar å sørge for tilstrekkelig kompetanse i arbeidet. Samtidig har departementet forståelse for at endringer i vannregioninndeling kan medføre risiko for å miste kompetanse. Når det gjelder innspillet om at alt vann som tilføres Oslofjorden bør

sees under ett, og at vannregionene således bør bestå, vil departementet vise til at Oslofjorden har ligget under både Vestfold og Telemark vannregion og Innlandet og Viken vannregion siden sammenslåingen i 2020, og at det med foreslått ny inndeling med Glomma og Vest-Viken vannregioner ikke vil endre antall vannregioner Oslofjorden ligger under. Departementet viser også til den egne tiltaksplanen for Oslofjorden, *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv*, som ser fjorden under ett.

Til innspillet fra Statsforvalteren i Innlandet, vil departementet påpeke at det er positivt at de har gode erfaringer med Viken fylkeskommune som vannregionmyndighet. Departementet vil påpeke at vannregionmyndigheten, uavhengig av hvilken fylkeskommune som har denne oppgaven, har ansvar for å følge opp myndigheter med oppgaver iht. vannforskriften og å samordne bidragene. Samarbeid på tvers av sektorer, kommuner og fylker er avgjørende for å nå målet om god vannkvalitet. Det legges til grunn at de nye vannregionmyndighetene gjennomfører sitt arbeid på en god måte i henhold til vannforskriftens krav. Slik Statsforvalteren i Innlandet påpeker, vil endringene medføre at de må følge opp to vannregionmyndigheter med tilhørende regionale vannforvaltningsplaner, i tillegg til plan for Västerhavet m.fl. Departementet har forståelse for at dette vil være ressurskrevende, og viser til omtale av økonomiske og administrative konsekvenser.

Når det gjelder innspillet fra Vannområde Randsfjorden, vil departementet påpeke at det er positivt at vannområdet har hatt positive erfaringer med Innlandet og Viken vannregion. Vannområde Randsfjorden har beskrevet negative erfaringer med tidligere vannregion Vest-Viken grunnet bl.a. mangelfull oppfølging og lite faglig og administrativ støtte fra vannregionen. Departementet vil påpeke at vannregionmyndigheten etter vannforskriften har ansvar som bl.a. innebærer å legge til rette for arbeidet som skal utføres, følge opp myndigheter med oppgaver iht. forskriften, gjennomføre egne oppgaver samt samordne bidragene. Det er således vannregionmyndighetens ansvar å sørge for tilstrekkelig kompetanse i arbeidet. Vannregionmyndigheten skal ha et nært samarbeid med vannregionutvalget bestående av berørte myndigheter på regionalt og lokalt nivå og tilrettelegge for at alle interesserte gis anledning til å delta aktivt i gjennomføringen av vannforskriften. Det legges til grunn at vannregionmyndighetene gjennomfører sitt arbeid på en god måte i henhold til vannforskriftens krav. Når det gjelder innspill om ressurser til arbeidet, viser departementet til vurdering av dette over.

Når det gjelder innspillet fra Vestfold og Telemark fylkeskommune, ved fylkestinget i Telemark, og innspill fra Vinje kommune, påpeker departementet at hoveddelen av innspillene fra de berørte fylkeskommunene er tatt til følge og at fylkestinget i Vestfold og Buskerud fylkeskommune har uttrykt støtte til forslag om at Buskerud blir ny vannregionmyndighet. Det påpekes videre at direktoratenes andre alternativ i deres faglige tilrådning var at tidligere vannregioner blir reetablert. På denne bakgrunn er Vest-Viken vannregion foreslått reetablert, med Buskerud som vannregionmyndighet.

Etter en samlet vurdering, opprettholder departementet følgende endringer i vedlegg I:

- Glomma vannregion reetableres, med Østfold fylkeskommune som vannregionmyndighet.
- Vest-Viken vannregion reetableres, med Buskerud fylkeskommune som vannregionmyndighet.

- Troms vannregion reetableres, med Troms fylkeskommune som vannregionmyndighet.
- Finnmark vannregion reetableres, med Finnmark fylkeskommune som vannregionmyndighet.

Forslag til endret høringsperiode og andre frister

Alle høringsinstanser som har gitt innspill til forslaget om å endre høringsperioden i § 28 fra tre til seks måneder støtter forslaget, med unntak av Statens vegvesen og Randi Anita Erikson. Departementet opprettholder på den bakgrunn forslaget om å endre høringsperioden fra tre til seks måneder i § 28.

Når det gjelder Statkraft sitt innspill om at en lengre høringsperiode ikke må gå på bekostning av involveringen av aktører i planarbeidet eller kvalitet på planutkastene som høres, vil departementet nevne at vannforskriften stiller klare krav til medvirkning og involvering. Vannforskriften § 27 om offentlig deltakelse og informasjon, slår bl.a. fast at vannregionmyndigheten i samarbeid med vannregionutvalget skal tilrettelegge for at alle interesserte gis anledning til å delta aktivt i gjennomføringen av vannforskriften og særlig ved oppdatering av vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogrammer. På forespørsel skal det i samsvar med miljøinformasjonsloven gis tilgang til bakgrunnsdokumenter og opplysninger som er brukt ved utarbeidelsen av vannforvaltningsplaner. Departementet legger til grunn at vannregionmyndighetene i tråd med disse kravene fortsatt sikrer en god involvering av berørte aktører, også etter endringen til seks måneders høring av plandokumentene.

Når det gjelder forslaget til endringer i § 29, uttaler flere høringsinstanser at de støtter forslagene. Det er samtidig noen høringsinstanser som har innvendinger og kommentarer til forslagene.

NVE bemerker at det etter deres vurdering ikke nødvendigvis er en fordel å ha bedre tid mellom høring og vedtak i fylkesting, dersom det går på bekostning av at planene blir mest mulig gjennomarbeidet før høring. De nevner at tilstrekkelig tid til medvirkning og avklaringer, og til å vurdere planene opp mot nasjonale føringer før høringen, vil kunne begrense behovet for større endringer og diskusjoner i etterkant. Til dette vil departementet nevne at forslaget er basert på erfaringene fra de to foregående planprosessene, og drøfting med vannregionmyndighetene som er prosessledere for arbeidet i vannregionene. Når vannregionmyndighetene ser behov for mer tid enn i dag etter høring har departementet lagt avgjørende vekt på dette. Selv om departementet som NVE ser at godt gjennomarbeidede planer kan begrense behovet for større endringer og diskusjoner i etterkant, legger departementet til grunn at forslaget ikke utelukker godt gjennomarbeidede planer før høring.

Når det gjelder NVEs innspill om at det må legges opp til at departementene skal godkjenne planene så tidlig som mulig i påbegynt planperiode, vil KLD understreke at departementet vil sikre dette. KLD er enig i at dette er viktig for å sikre at direktoratene kan prioritere tiltaksgjennomføring første del av planperioden, uten å forsinkes av arbeid med tilrådingen til departementene eller uavklarte prioriteringer i planene, i arbeidet frem mot å nå vannforskriftens mål innen fristene.

Oslo kommune er bekymret for at selv om endringene av fristen vil gi fylkestinget, direktoratene og departementene den nødvendige tiden til arbeid med oppdatering, vil de også gi mindre forutsigbarhet for forvaltningen rundt endelig ferdigstilling og vedtak av vannforvaltningsplanene og

tiltaksprogrammer. Departementet ser Oslo kommunes bekymring, men vil samtidig nevne at det også etter endringene skal være frist for å vedta planene i fylkestingene innen påfølgende planperiode begynner. Dette gir visse rammer, selv uten frister for Miljødirektoratets tilrådning og departementenes endelig godkjenning. Departementet vil også nevne at gjeldende frister har blitt overskredet, og at dette tilsier at prosessen selv med frister ikke har vært forutsigbar. Departementet viser videre til at departementet som nevnt over ønsker å godkjenne planene så fort som mulig etter fylkestingenes vedtak og Miljødirektoratets tilrådning, for å sikre at tiltaksgjennomføringen kan komme i gang i arbeidet frem mot å nå vannforskriftens mål innen fristene.

Til innspillet fra Sabima, Norsk Friluftsliv, Norges jeger- og fiskerforbund, WWF, Den norske turistforening og Naturvernforbundet om risikoen for at direktoratenes tilrådninger, herunder Miljødirektoratets sammenfattende tilrådning til KLD, kommer langt ut i planperioden, og at den sentrale godkjenningen dermed kan komme flere måneder etter at en planperiode er/skulle ha startet, er KLD enig i dette. Dette skjedde også ved siste oppdatering av de gjeldende planene. Direktoratenes tilrådning og KLDs endelige godkjenning i samråd med Energidepartementet tok tid, men er samtidig viktig for å sikre at de endelige godkjente planene er godt gjennomarbeidet, i samsvar med nasjonale føringer og godkjennes med nødvendige endringer. Departementet vil samtidig understreke at departementet ønsker å godkjenne planene så fort som mulig etter fylkestingenes vedtak og Miljødirektoratets tilrådning, for å sikre at tiltaksgjennomføringen kan komme i gang i arbeidet frem mot å nå vannforskriftens mål innen fristene. Når det gjelder innspillet fra Sabima, Norsk Friluftsliv, Norges jeger- og fiskerforbund, WWF, Den norske turistforening og Naturvernforbundet samt Statens vegvesen om usikkerhet om hvilken plan (gammel eller ny/oppdatert) som gjelder når godkjenningen strekker ut i ny planperiode, vil KLD påpeke at planene gjelder inntil de er oppdaterte. At planene for 2016-2021 ville gjelde inntil oppdaterte planer for 2022-2027 ble godkjent av KLD ble også understreket da KLDs endelige godkjenning av planene for 2022-2027 ble forsinket ved siste oppdatering.

Når det gjelder forslaget fra Tinn kommune om at § 29 har en bestemmelse om at planene skal være ferdig godkjent i KLD innen utgangen av det første året i ny planperiode, vil departementet nevne at det at planene ved siste oppdatering først ble endelig godkjent i oktober 2022, bl.a. skyltes koronapandemien. Ett år fremstår derfor som lang tid under mer normale omstendigheter, uten at KLD foreslår at en kortere frist forskriftsfestes. Som nevnt over ønsker også KLD å godkjenne planene så fort som mulig etter fylkestingenes vedtak og Miljødirektoratets tilrådning, for å sikre at tiltaksgjennomføringen kan komme i gang i arbeidet frem mot å nå vannforskriftens mål innen fristene.

Departementet opprettholder etter en samlet vurdering også forslagene til endringer av fristene i § 29.

Forslaget om å gi Miljødirektoratet kompetanse til å endre vannforskriften vedlegg IX

Samtlige høringsinstanser som har gitt innspill til forslaget om å gi Miljødirektoratet myndighet til å endre også vannforskriftens vedlegg IX, med unntak av Vevelstad kommune, støtter forslaget. Vevelstad kommune har ingen begrunnelse for at de går imot forslaget.

Departementet opprettholder på denne bakgrunn forslaget om å gi Miljødirektoratet kompetanse til å endre vedlegg IX.

Forslag til retting av feil i vedlegg I

Samtlige høringsinstanser som har gitt innspill til forslaget om retting av feilene i vedlegg I uttaler at de støtter forslaget. Samtidig nevner Tinn kommune at Numedalslågen er uteglemt i omtalen av Vest-Viken vannregion i tabell 1 i vedlegg I. Statsforvalteren i Troms og Finnmark foreslår ytterligere tre rettinger av feil i vedlegg I, som ikke er med i endringsforslaget.

Til innspillet fra Tinn kommune er departementet enig i at Numedalslågen er såpass stor at den burde vært nevnt i vedlegg 1, og har tatt dette inn i revidert vedlegg.

Til det første innspillet fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark til vedlegg 1, og forslag til retting av beskrivelsen av Finnmark vannregion, er departementet enig i Statsforvalterens forslag, men foreslår i tillegg noen ytterligere presiseringer, slik: *«Finnmark er en internasjonal vannregion som omfatter: største delen av Finnmark fylke, og mindre deler av Troms som drenerer til denne vannregionen. Fra Alta-Loppa-Stjernøya til Varangerhalvøya, med berørte kyst- og fjordområder. Med unntak av områder som inngår i Tana, Neiden og Pasvik vannregion. Dessuten de deler av Alta-Kautokeinovassdraget som ligger i Finland, og som er underlagt finsk myndighet.»*

Til det andre forslaget fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark, om retting av beskrivelsen av Norsk-finsk vannregion, er departementet enig i Statsforvalterens forslag, med en mindre justering: *«Dette er en internasjonal vannregion som omfatter norske deler av vassdragene Tana, Neiden med Munkelva, Pasvik og Grense Jakobselv, med berørte kyst- og fjordområder. – Dessuten finske deler av vassdragene Tana, Neiden med Munkelva og Pasvik, som er underlagt finsk myndighet.»*

Departementet er for øvrig enig i Statsforvalterens forslag om å endre navnet på denne vannregionen til *«Tana, Neiden og Pasvik»*. Departementet er også enig i at kartet over vannregioner i vedlegg 1 bør endres slik at områdene i Russland ikke inngår.

For øvrig har departementet rettet enkelte andre feil i vedlegg 1, som omfatter det å bytte ut «Fylkesmannen» med «Statsforvalteren» i omtalen av Nordland og Jan Mayen vannregion og det administrative ansvaret for Jan Mayen, å slette «og Finnmark» i beskrivelsen av denne vannregionen, da fylket det nå gjelder kun heter Troms.

Departementet viser videre til at det i beskrivelsen av Troms står «fra grensa Nordland-Troms til grensa Troms-Finnmark.» Formuleringen gir inntrykk av at vannregionengrensen følger fylkesgrensene, som er feil. Det er nedbørfeltgrenser som definerer vannregionene. Departementet har derfor lagt inn en ny formulering her, etter modell fra Nordland: *«Troms er en internasjonal vannregion som omfatter: største delen av Troms fylke. Mindre deler av fylkene Nordland og Finnmark drenerer også til denne vannregionen. Fra Harstad-Salangen til Nordreisa-Kvænangen, med berørte kyst- og fjordområder.»*

Videre er de fleste vannregionene beskrevet med en omtale av vassdrag/nedbørfelt som omfattes, med tillegget «med berørte kyst- og fjordområder.» Departementet har lagt til dette for alle vannregioner.

3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Endringer i vedlegg 1 om vannregionmyndigheter og vannregioner vil innebære økonomiske og administrative konsekvenser for eksisterende og nye fylkeskommuner som har og får ansvar som vannregionmyndighet for en vannregion.

Det følger av vannforskriftens § 20 og vedlegg I at Norges vannregioner administreres av fylkeskommunene utpekt som vannregionmyndigheter med ansvar for vannregioner eller deler av internasjonale vannregioner i Norge. Vannregionmyndigheten skal koordinere arbeidet med regionale vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogram i samsvar med nasjonale føringer. Vannregionmyndighetens ansvar innebærer bl.a. å legge til rette for arbeidet som skal utføres, følge opp myndigheter med oppgaver iht. forskriften, gjennomføre egne oppgaver samt samordne bidragene.

Overføringen av oppgaven som vannregionmyndighet til utvalgte fylkeskommuner var en del av forvaltningsreformen i 2010. Det ble den gang overført 117,5 mill. kroner til årsverkskostnader til fylkeskommunenes rammetilskudd for å finansiere enkelte av oppgavene som fulgte med reformen. Oppgaven som vannregionmyndighet var omfattet av dette. Staten bidrar i tillegg årlig med tilskuddsmidler til vannregionmyndighetenes arbeid som prosessleder og samordner. Videre bidrar også staten med midler til spleiselag sammen med de involverte kommunene og i noen tilfeller fylkeskommunene til arbeid på lokalt nivå. Dette er midler vannregionmyndighetene benytter til å sikre bemanning av vannområdekoordinatorer. Koordinatorstillingene i vannområdene er avgjørende for å sikre at kommunenes kompetanse og aktivitet innen vannforvaltning opprettholdes og videreutvikles.

Endringene innebærer at vi går fra 9 til 10 vannregionmyndigheter, som innebærer at tilskuddsmidlene må fordeles på flere. Videre vil fire fylkeskommuner som i dag er sammenslått, gjenopprettes og vil få oppgaven som vannregionmyndighet tilbake: Østfold, Buskerud, Troms og Finnmark fylkeskommuner. Dette innebærer både økonomiske og administrative kostnader for de det gjelder. Departementet legger til grunn at vannregionmyndighetene og andre myndigheter som er involvert i arbeidet gjennomfører de oppgaver som følger av vannforskriften innenfor de til enhver tid gjeldende budsjetttrammer. Departementet vil ta med seg innspill knyttet til økonomiske og administrative konsekvenser inn i de ordinære budsjettprosessene.

Øvrige endringer vurderes ikke å medføre økonomiske og administrative konsekvenser.